

MUTES DOBUMA HIGIĒNA

Mērķis

- Saglabāt mutes dobuma funkciju.
- Nodrošināt mutes gļotādas un lūpu tīrību, mīkstumumu, valgumu un veselumu.
- Noņemt ēdiena pārpalikumus un zobu aplikumu, netraumējot smaganas.
- Samazināt sāpes un diskomfortu, veicinot perorālu (mutes dobuma) lietošanu.
- Nodrošināt pacienta labsajūtu un komfortu.
- Atsvaidzināt muti un novērst nepatīkamu smaku no mutes.
- Samazināt mutes dobuma un sistēmiskās infekcijas risku.

- Nesterili cimdi;
- Šālīte/bļodiņa;
- Salvetes vai dvielis;
- Marles salvetes;
- Špāteles (ja bērns pats nevar atvērt muti);
- Zobu suka un zobu pasta;
- Trauciņš ar novārītu ūdeni;
- Mutes kopšanas līdzeklis (antibakteriāls);
- Jodkociņš;
- Glicerīna kociņš;
- Vakuuma sūknis siekalu atsūkšanai.

- 1. Vislabāk iesaistīties diviem cilvēkiem!** Viens cilvēks veiks mutes kopšanu, otrs palīgs pozicionēs un mierinās bērnu.
- 2.** Sagatavo nepieciešamo aprīkojumu.
- 3.** Mazgā/dezinficē rokas un uzvelk cimdus.
- 4.** Pirms procedūras ar lukturīti un špāteli apskata mutes dobumu;
- 5.** Piederīgais, kas veiks mutes dobuma kopšanu, nostājas gultas malā, **ja ir rīšanas traucējumi, pagriež bērnu uz sāniem** tā, lai seja būtu vērsta pret procedūras veicēju, un nedaudz noliek pret gultu, lai **novērstu šķidruma iekļūšanu elpceļos.**
- 6.** Zem bērna galvas un daļēji zem sejas uz spilvena uzklāj salveti vai vienreizlietojamo paladziņu. Uz salvetes zem bērna sejas noliek šālīti/bļodiņu.

Nepieciešamais aprīkojums

Kopšanas process

MUTES DOBUMA HIGIĒNA

Kopšanas process

Līdzekļi mutes dobuma kopšanai

Sagatavoja BKUS Paliatīvā
aprūpes dienesta (PALA)
speciālisti:

PALA vadītāja Dr. Anda
Jansone

Dr. Jeļena Prokofjeva
PALA vecākā māsa Sofja
Tomase

PALA māsa Iveta Gigele

7. Procedūras veicējs palūdz pacientam atvērt muti un sāk zobu tīrīšanu.
8. Piederīgais, veicot rotācijas vai slaukošas kustības, tīra zobus un noņem aplikumus, kārtīgi notīra zobus, aukslējas un mēli. **Bērniem, kuriem grūti atvērt muti**, to veic, ievietojot špāteli starp aizmugurējiem dzerokļiem, un ar mitru marles salveti notīta zobus un smaganas.
9. **Bieži jāmaina salvetes un ūdeni.**
10. Ar salveti uztriež uz bērna lūpām, mēles un gļotādas glicerīnu saturošu smērvielu un skalo muti ar antibakteriālu (a/b) saturošu mutes skalojamo šķīdumu.
11. **Rīšanas traucējuma gadījumā ar antibakteriālo līdzekļi samitrina marles salvetes** un iztīra zobus, smaganas un mutes gļotādu vai ievieto mutē **vakuuma sūkni**, tad ielej nelielu daudzumu a/b līdzekļa, kuru uzreiz atsūc.
12. Pēc procedūras bērnu ērti iekārto.
13. **Neaizmirstiet, ka zobu birsti jāmaina reizi 3 mēnešos!**

- Kumelīšu tēja;
- Hlorheksidīna glukonāts 2%;
- Mikonazola gēls 20mg (kandidozes (sēnīšu infekcijas) gadījumā. **Pirms lietošanas obligāti konsultējieties ar ārstu!**);
- Aminokapronskābes derivāti (**Pirms lietošanas obligāti konsultējieties ar ārstu!**).

Atsauces

1. Mutes dobuma higiēnas metodes apraksts: http://info.bkus.lv/intranets/docs/31477/M-008-00_mutes_dob_kops.pdf
2. A REALLY PRACTICAL HANDBOOK OF CHILDREN'S PALLIATIVE CARE for Doctors and Nurses Anywhere in the World, JUSTIN AMERY: <http://www.icpcn.org/wp-content/uploads/2016/04/A-REALLY-PRACTICAL-Handbook-of-CPC.pdf>
3. Mouth Care for Children and Young People with Cancer: Evidence-based Guidelines: https://www.rcpch.ac.uk/sites/default/files/asset_library/Research/Clinical%20Effectiveness/Endorsed%20guidelines/Mouth%20Care%20for%20CYP%20with%20cancer%20%28cancer%20study%20group/mouth_care_cyp_cancer_guidelinev2.pdf
4. Sargeant S, Chamley C (2013) Oral health assessment and mouth care for children and young people receiving palliative care: https://rcni.com/sites/rcn_nspace/files/ncyp2013.04.25.3.30.e29.pdf
5. The Rainbows Children's Hospice Guidelines Basic Symptom Control in Paediatric Palliative Care: <http://www.icpcn.org/wp-content/uploads/2013/09/Rainbows-Basic-Symptom-Control-In-Paediatric-Palliative-Care-Ninth-Edition-PDF.pdf>